

Vezetői összefoglaló

A kereskedelem elemzését a szektor regionális, valamint EU-s átlaggal való összehasonlítással kezdjük. Ennek keretében a hangsúlyt az ágazat GDP-hez való hozzájárulására, a vállalati szerkezetre, valamint a szektor növekedését meghatározó mögöttes tényezőkre, mint például a napi fogyasztás szerkezetére, átlagos költség összehasonlító jellemzőire, helyezzük. Erre alapozva mutatjuk be a szektor hazai fejlődését meghatározó tényezőket. Részletesen elemezzük a kiskereskedelem jelenlegi piacszerkezetéhez vezető fejlődési folyamatot, valamint az egyes szegmenseket jellemző legújabb trendeket. A szabályozás tárgyalásánál az EU harmonizáció keretében a szektorbeli vállalatokra háruló kötelezettségeket mutatjuk be. Majd az ágazat rövidtávon várható növekedési lehetőségeit, valamint a piacszerkezet további fejlődését részletezzük az EU csatlakozás fényében. A szektorelemzés zárófejezetét a SWOT elemzés alkotja. A szektorral kapcsolatos főbb megállapításaink a következők.

Az elmúlt években kiugróan magas növekedést produkált a kereskedelmi szektor. A gazdasági felzárkózás, az életszínvonal és a hazai vásárlóerő növekedésének természetes velejárója a kereskedelmi forgalom növekedése. Ugyanakkor a szektor növekedését befolyásolja a bérfolyás üteme is, amely nem csupán a gazdasági növekedés függvénye, hanem befolyásolja azt a választási ciklusok is.

A szektorban rendkívül nagy a kis- és középvállalatok aránya, azonban az általuk generált forgalom jelentősen csökkent az elmúlt években. A kereskedelmen belül is legnagyobb mértékben az élelmiszer nagy- és kiskereskedelemben áramlott a külföldi tőke. A napi fogyasztási cikkek forgalmából egyre nagyobb részesedést hasítottak ki a gombamód szaporodó hipermarketek. A piacot, mind a nemzetközi kereskedelmi láncok, mind pedig a hazai kiskereskedelmi láncok szegmensében, a konszolidációs folyamat jellemezte az elmúlt években.

Ugyanakkor a piaci viszonyok stabilizálódni látszanak, s a legutóbbi hónapok adatai és piaci eseményei azt mutatják, hogy lelassult a kiskereskedelmi forgalom üzletméret szerinti koncentrációja. Emellett fontos tényező, hogy stabilizálódni látszik a nagyméretű üzletek és a kisebb méretű boltok forgalma. Megtalálták piaci helyüket a hazai kiskereskedelmi üzletek, amelyek szintén felismerték a szervezett kereskedelem jelentőségét, s egyre több kis üzlet csatlakozik valamely hazai tulajdonú bolthálózatához.

A szektor jövőjével kapcsolatosan megfogalmazható, hogy a fogyasztókért való verseny további élénkítése várható. Ennek jegyében a konszolidációs folyamat minden bizonnyal folytatódik, bár a korábbi évekhez képest lassabb ütemben. Az elaprózott hazai bolthálózat további koncentrálódását vonhatja maga után az EU-s tagságunk is. A kínálati verseny miatt elképzelhetőnek tartjuk rövidtávon azt, hogy csökkennek majd a napi fogyasztási árucikkek árai, amely tovább zsugorítja az amúgy is alacsony profitrátaival dolgozó vállalatok eredményét. Hosszú távon azonban a vevők jelenlegi erős árorientációja várhatóan gyengül, s növekszik a minőség súlya, mint vásárlási tényező.